

විද්‍යා හා තාක්ෂණ මානව සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර 2019 ජනවාරි 17 දින එළඹි අංක 3698 එස්ආර්අයි හා 3699 එස්ආර්අයි (සීඕඑල්) ණය ගිවිසුම්වල IV ව්‍යවස්ථාවේ 4.03 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත වාර්තා කළ යුතු යැයි මා සලකන මාගේ අදහස් හා නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අරමුණු, අරමුදල් යෙදවීම හා කාලය

ව්‍යාපෘතියේ ණය ගිවිසුම් අනුව, එවකට උසස් අධ්‍යාපන හා සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය වර්තමානයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීමේ නියෝජිතායතනය වන අතර කැලණිය, රජරට, සබරගමුව සහ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාල ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතනය වේ. රටේ උසස් අධ්‍යාපන පද්ධතියට රැකියාහිමුව තාක්ෂණික උපාධි වැඩසටහන් ඇතුළත් කිරීමේ ප්‍රවේශ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ. ණය ගිවිසුම් අනුව, ව්‍යාපෘතියේ මුල් ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය රු.මිලියන 26,400කට සමාන එ.ජ.ඩො මිලියන 165ක් වූ අතර ඉන් රු.මිලියන 23,200කට සමාන එ.ජ.ඩො මිලියන 145ක් මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව එකඟ වී තිබුණි. ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ඉතිරි මුදල වන රු. මිලියන 3,200 කට සමාන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 20 ක් මූල්‍යකරණය කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. ව්‍යාපෘතිය එහි කටයුතු 2018 අප්‍රේල් 17 දින අතිතානුයෝගී මූල්‍යනය යටතේ ආරම්භ කරන ලද අතර 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට නිම කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේවෙතත්, ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අවසන් කරන දිනය 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා දීර්ඝ කර ඇත.

1.3 මතය

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය තත්ත්වය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ වියදම් ප්‍රකාශය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.4 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්වලට (ශ්‍රී.ල.වි.ප්‍ර) අනුකූල වන පරිදි විගණනය සිදු කරන ලදී.මෙම විගණන ප්‍රමිත යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත.මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් හා උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය දරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිත කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය දරන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරමි.

2. භෞතික කාර්යසාධනය

2.1 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම්වල භෞතික කාර්යසාධනය

ව්‍යාපෘති සංරචක 05ක් යටතේ 2018 අප්‍රේල් 17 වන දින ව්‍යාපෘතිය එහි ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කර තිබූ අතර එය 2023 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි. පසුව එය 2024 දෙසැම්බර් 31 දක්වා දීර්ඝ කර තිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කර වසර 06 යි මාස 08 ක කාලයකට පසුවත්, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ සමස්ත භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් සියයට 85 ක් සහ සියයට 77 ක් විය.

2.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම / විගණකගේ නිර්දේශ ප්‍රමාදයට හේතු	විගණකගේ නිර්දේශ
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංජිනේරු පීඨ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් කටයුතු එහි ආරම්භක දින වූ 2021 ජනවාරි 21 සිට දින 913ක් ඇතුළත අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉදිකිරීම්වල මන්දගාමී ප්‍රගතිය හේතුවෙන් ව්‍යාපෘතිය 2025 මැයි 31 දක්වා අවස්ථා භයකදී දීර්ඝ කිරීම් ලබා දී තිබුණි. කොන්ත්‍රාත්තුවේ ප්‍රගති වාර්තා අනුව, ආරම්භ කළ දින සිට වසර 4ක කාලයකට පසුවත් 2024 දෙසැම්බර් 31 වන විට සියයට 81ක භෞතික ප්‍රගතියක් පමණක් අත්කරගෙන තිබුණි.	ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය, රේඛීය අමාත්‍යාංශය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා එක්ව ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය විසින් අඛණ්ඩව ඉදිකිරීම් කටයුතු සමීපව නිරීක්ෂණය කරනු ලබයි. ප්‍රගතිය තක්සේරු කිරීම, අභියෝගවලට මුහුණ දීම සහ අදාළ කාලය තුළ ව්‍යාපෘති සාර්ථකව නිම කිරීම සහතික කිරීම සඳහා නීතිපතා සමාලෝචන රැස්වීම් පවත්වනු ලැබේ.	කොන්ත්‍රාත් කාලය තුළ ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ වැඩ සමීපව නියාමනය කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

2.3 ඌන උපයෝජිත සම්පත්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ) ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ආරම්භ කළ දින සිට වසර 06 යි මාස 8ක කාලයක් ගතවී ඇතත්, ණය දෙන ආයතනය විසින් වෙන් කරන ලද සමස්ත ප්‍රතිපාදනවලින් සියයට 87.9ක ප්‍රමාණයක් වූ ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 145න් සියයට 69.68ක ප්‍රමාණයක් වූ ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 101.04ක් පමණක් 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට භාවිත කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් 2024 දෙසැම්බර් 31වන විට උපයෝජනය නොකළ ණය ශේෂ සඳහා රු.99,283,527කට සමාන ඇමරිකානු ඩොලර් 434,852ක බැඳීම් ගාස්තු ගෙවා තිබුණි.	සියලුම කොන්ත්‍රාත්තූ ප්‍රදානය කර ඇති බැවින් මුළු ණය මුදලම ඒ සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. 2025.05.31 දින වන විට, ඇමරිකානු ඩොලර් 114.34ක මුදලක් ප්‍රතිලබ්ධි කර ඇත. දැනටමත් වෙන් කර ඇති බැවින් ඉතිරි මුදල ණය අවසන් වන දින වන විට උපයෝජනය කරනු ලැබේ.	ණය කාල සීමාව තුළ ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීම සඳහා වැඩ කඩිනම් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

- (ආ) ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ (ADB) ණය මුදලින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විද්‍යා හා තාක්ෂණ මානව සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (STHRD) යටතේ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය විසින් 2024 වර්ෂයේ දී මිලදී ගන්නා ලද රු. 10,257,078ක රසායනාගාර සහ ඉගැන්වීමේ උපකරණ වර්ෂය අවසන් වන විටත් උපයෝජනය කර නොමැත.
- ඉදිකිරීම් ක්‍රියාවලියේ අනපේක්ෂිත උපකරණ ඵලදායී ලෙස ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් නව රසායනාගාරයේ භාවිත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2.4 මතභේදාත්මක ස්වරූපයේ කරුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	විගණකගේ නිර්දේශ
(අ) ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංජිනේරු පීඨයේ ඉදිකිරීම්වල ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ 2024 අධ්‍යයන වර්ෂය සඳහා ඉංජිනේරු පීඨයට ඇතුළත් කර ගන්නා සිසුන් සංඛ්‍යාව 120 සිට 400 දක්වා වර්ධනය කිරීමයි. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමේ ප්‍රමාදය හේතුවෙන් වර්තමානයේ දී ඇතුළත් කර ගැනීමට සිදු වූයේ සිසුන් 180 දෙනෙකුය. ඊට අමතරව 2023 ජූලි සිට 2025 මාර්තු දක්වා කාලය සඳහා කුලියට ගත් ගොඩනැගිල්ල වෙනුවෙන් කුලී ගාස්තු ලෙස රු.49,707,850 ක මුදලක් විශ්වවිද්‍යාලය විසින් ගෙවීමට සිදුවිය.	වත්මන් උපරිම ධාරිතාව උපයෝගී කර ගනිමින් පසුගිය වසර කිහිපය තුළ අතිරේක යටිතල පහසුකම් හෝ මානව සම්පත් නොමැතිව බඳවා ගැනීමේ කණ්ඩායම දැනටමත් 120 සිට 180 දක්වා වැඩි කර ඇත.	සැලසුම් කළ පරිදි ඉංජිනේරු පීඨයේ ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා උපරිම වශයෙන් ප්‍රයත්න දැරිය යුතුය.
(ආ) ව්‍යාපෘතිය යටතේ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයට ඉංජිනේරු පීඨයක් පිහිටුවීම සඳහා ගොඩනැගිලි පහසුකම් සහ පීඨයේ අනෙකුත් පහසුකම් සැපයීමට සැලසුම් කරන ලදී. වාර්ෂිකව සිසුන් 400 දෙනෙකු පීඨයට ඇතුළත් කර ගැනීමට සැලසුම් කර තිබුණද, පීඨ පහසුකම් විෂය පථය තුළට විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් සඳහා නේවාසිකාගාර පහසුකම් ඇතුළත් කර නොතිබුණි.	නේවාසික ශාලා සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කළ ද, රජයේ ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රකාරව ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමැතිය ලබා දී නොමැත.	නේවාසිකාගාර පහසුකම් සැපයීමට කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.

(ඇ)

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2021 වර්ෂයේදී සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලයේ තාක්ෂණ පීඨය සඳහා පුස්තකාල පොත් මිලදී ගැනීමේදී, රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශවලට අනුගත නොවෙමින්, පූර්ව අත්දැකීම් නොමැති සැපයුම්කරුවෙකු තෝරාගෙන, පොත් වර්ග 118 කට අයත් ඒකක 421ක් රු. 20,200,200 ක් හෙවත් මුළු ප්‍රසම්පාදනයෙන් සියයට 76 ක වටිනාකමකට මිලදී ගෙන ඇත. එයින් ඒකක 114 ක් රු.7,596,400 ක් වටිනා පොත් වර්ග 33 කට අයත් වේ. එමෙන්ම, විෂය නිර්දේශයට අදාළ නොවන පොත් වර්ග 69ක ඒකක 179ක් රු.6,922,982 ක වියදමක් දරා මිලදී ගෙන ඇත. මෙම ප්‍රසම්පාදනයේදී, ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ පැරණි සහ නව පොත් අලෙවි කරනු ලබන අවම මිලට සාපේක්ෂව වැඩි මිලකට පොත් වර්ග 63කට අයත් ඒකක 227ක් මිලදී ගැනීම හේතුවෙන් රු.12,116,310ක මූල්‍යමය අලාභයක් සිදුවී ඇත.

පොත් මිල ගණන් මාර්ගගතව ලබා ගත නොහැකි වීම වැනි කරුණු හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම අභියෝගාත්මක විය. ඊට අමතරව, මාර්ගගතව සඳහන් කර ඇති ඇතැම් අඩු මිල ගණන්වල අවසාන මිලට බදු සහ නැව්ගත කිරීම වැනි වෙනත් වියදම් එකතු කර ඇති බවත්, ඇතැම් සැපයුම්කරුවන් ශ්‍රී ලංකාවට බෙදා හැරීම සිදු නොකළ බැවින් ඇතැම් පොත් අදාළ නොවන බවත් සොයා ගන්නා ලදී.

රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ යුතුය.